

Datum van
inontvangstneming

:

05/06/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-292/25 – 1

Zaak C-292/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 april 2025

Verwijzende rechter:

Landesgericht Linz (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 april 2025

Verzoekster:

shopping24 Gesellschaft für multimediale Anwendung

Verweerder:

SR als curator in het faillissement van Sportgigant Lindpointner GmbH

REPUBLIEK OOSTENRIJK

LANDESGERICHT LINZ

[omissis]

BESLISSING

ZAAK:

Verzoekende partij

[omissis]

shopping24 Gesellschaft für multimediale Anwendung

Toepassing

[omissis]

[omissis]

[omissis] Hamburg

[omissis]

[omissis]

Verwerende partij

SR,

[omissis]

[omissis]

als curator in het faillissement

van de schuldenares

Sportgigant Lindpointner GmbH, [omissis]

[omissis]

Leonding

Wegens:

74 106,16 EUR te vermeerderen met rente en kosten (vordering in het kader van het insolventierecht – algemeen geschil)

A.) Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

(i) Moet artikel 6 van verordening (EU) 2015/848 aldus worden uitgelegd dat Oostenrijk in het geval van een in Oostenrijk aanhangige insolventieprocedure zelfs exclusief bevoegd is voor een Prüfungsklage (actie gericht op de verificatie van vorderingen) naar Oostenrijks recht, wanneer in Duitsland op het tijdstip waarop de insolventieprocedure wordt geopend, reeds een actie met betrekking tot dezelfde vordering is ingesteld en deze procedure – naar Duits recht – als renvooiprocedure kan worden voortgezet, dat wil zeggen als een procedure die ertoe strekt het bestaan van een vordering jegens de curator en de gezamenlijke schuldeisers (bindend) vast te stellen met het oog op de registratie ervan in een insolventieprocedure?

Indien (i) ontkennend wordt beantwoord:

(ii) Moet artikel 32, lid 2, van verordening (EU) 2015/848 aldus worden uitgelegd dat in een in Oostenrijk aanhangige insolventieprocedure het resultaat van een in Duitsland als renvooiprocedure voortgezette procedure, die ertoe strekt het bestaan van een vordering jegens de curator en de gezamenlijke schuldeisers (bindend) vast te stellen met het oog op de registratie ervan in een insolventieprocedure, in de insolventieprocedure moet worden erkend, met als

gevolg dat het bestaan en het bedrag van de schuldvordering naargelang het geval al dan niet zijn vastgesteld?

Indien (ii) beantwoord en bevestigd wordt:

(iii) Moet artikel 18 van verordening (EU) 2015/848 aldus worden uitgelegd dat aan het voeren van een Prüfungsklage betreffende een vordering naar Oostenrijks recht de litispendentie in de weg staat, wanneer in Duitsland een actie met betrekking tot dezelfde aanspraak aanhangig is die – naar Duits recht – als renvooiprocedure kan worden voortgezet en daarmee ertoe strekt jegens de curator en de gezamenlijke insolventieschuldeisers het bestaan van een (insolventie)vordering (bindend) vast te stellen met het oog op de registratie ervan in een insolventieprocedure?

[omissis] [aanhouding van de zaak]

MOTIVERING:

I. Uitgangssituatie

Bij actie van 27 maart 2024 heeft verzoekster in casu een financiële vordering ingesteld jegens Sportgigant Lindpointner GmbH, [omissis] Leonding, [omissis] (hierna: „schuldenares”) ad 56 829,84 euro (vorderingen uit openstaande facturen), te vermeerderen met rente en buitengerechtelijke kosten ad 1 804,90 euro [omissis]. De op basis hiervan ingestelde procedure wordt gevoerd voor het Landgericht Hamburg (rechter in eerste aanleg Hamburg, Duitsland) onder zaaknummer 314 O 82/24.

Bij beschikking van het Landesgericht Linz (rechter in eerste aanleg Linz, Oostenrijk) van 17 september 2024, 17 S 146/24f, is jegens schuldenares een insolventieprocedure geopend.

Bij akte van 19 december 2024 heeft verzoekster, als schuldeiser in het faillissement van schuldenares, jegens de curator een actie ingesteld die ertoe strekt vast te stellen dat aan verzoekster in de insolventieprocedure van schuldenares met zaaknummer 17 S 146/24 f van het Landesgericht Linz in de categorie „algemene faillissementsschuldeisers” een faillissementsvordering toekomt van 74 106,16 EUR, te vermeerderen met rente en kosten [met andere woorden een „Prüfungsklage”, een actie die ertoe dient het bestaan van een vordering jegens de curator en de gezamenlijke schuldeisers (bindend) vast te stellen]. Het gevorderde bedrag bestaat uit een hoofdvordering van 56 829,84 EUR (vanwege openstaande facturen), rente (tot de dag van de kennisgeving van faillissement) ad 10 712,37 EUR, buitengerechtelijke kosten ad 1 804,90 EUR en gerechtskosten in het kader van de faillissementsprocedure voor het Landgericht Hamburg [omissis] ten belope van 4 759,05 EUR.

Verzoekster betoogt dat het voorwerp van de procedure die aanhangig is bij het Landgericht Hamburg [omissis], wat de ingestelde vorderingen betreft gelijk is aan de Prüfungsklage, aangezien hetzelfde wordt gevorderd en het vaststellingsverzoek van de Prüfungsklage enkel is uitgebreid met de gekapitaliseerde rentevordering en de tot dusver bij verzoekster opgekomen procedurekosten in het kader van het proces voor het Landgericht Hamburg. De procedure voor het Landgericht Hamburg [omissis] was op het moment van de opening van de insolventieprocedure jegens schuldenares met ingang van 18 september 2024 al aanhangig en vanwege de opening van de insolventieprocedure onderbroken – en tot dusver niet voortgezet of definitief beëindigd.

Het Landesgericht Linz moet nu in de zin van § 230, lid 2, Oostenrijkse ZPO (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) (a limine) beslissen of een proceshindernis (litispendingie/ontbrekende internationale bevoegdheid) de verdere behandeling van de Prüfungsklage in de weg staat.

II. Juridische beoordeling

1. Toepasselijke wettelijke bepalingen

Artikel 3 van verordening (EU) 2015/848 (hierna: „EU-InsVO”) luidt:

(1) De rechters van de lidstaat op het grondgebied waarvan het centrum van de voornaamste belangen van de schuldenaar gelegen is, zijn bevoegd een insolventieprocedure („hoofdotsolventieprocedure”) te openen. Het centrum van de voornaamste belangen is de plaats waar de schuldenaar gewoonlijk het beheer over zijn belangen voert en die als zodanig voor derden herkenbaar is.

Bij vennootschappen en rechtspersonen wordt, zolang het tegendeel niet is bewezen, het centrum van de voornaamste belangen vermoed de plaats van de statutaire zetel te zijn. Dit vermoeden geldt alleen indien de statutaire zetel in de drie maanden voorafgaand aan het aanvragen van de insolventieprocedure niet naar een andere lidstaat is overgebracht.

[...]

Artikel 6 EU-InsVO luidt:

(1) De rechter van de lidstaat op het grondgebied waarvan een insolventieprocedure is geopend overeenkomstig artikel 3, is bevoegd voor alle vorderingen die rechtstreeks uit de insolventieprocedure voortvloeien en er nauw verband mee houden, zoals vorderingen tot nietigverklaring.

Artikel 7 EU-InsVO luidt:

(2) *Het recht van de lidstaat waar de procedure wordt geopend, bepaalt onder welke voorwaarden deze procedure wordt geopend, verloopt en wordt beëindigd. Het bepaalt met name:*

[...]

(h) de regels betreffende indiening, verificatie en toelating van de vorderingen;

Artikel 18 EU-InsVO luidt:

De gevolgen van de insolventieprocedure voor een lopende rechtsvordering of een lopend scheidsrechterlijk geding betreffende een goed of een recht dat deel uitmaakt van de insolvente boedel van een schuldenaar, worden uitsluitend beheerst door het recht van de lidstaat waar deze rechtsvordering aanhangig is of het scheidsgerecht zijn zetel heeft.

Artikel 32, lid 2, EU-InsVO luidt:

(1) De inzake het verloop en de beëindiging van een insolventieprocedure gegeven beslissingen van een rechter wiens beslissing tot opening van de procedure krachtens artikel 19 is erkend, alsmede een door die rechter bevestigd akkoord, worden eveneens zonder verdere formaliteiten erkend. Die beslissingen worden ten uitvoer gelegd overeenkomstig de artikelen 39 tot 44 en 47 tot en met 57, van verordening (EU) nr. 1215/2012.

De eerste alinea geldt eveneens voor beslissingen die rechtstreeks voortvloeien uit de insolventieprocedure en daar nauw verband mee houden, zelfs indien die beslissingen door een andere rechter worden gegeven.

De eerste alinea geldt eveneens voor beslissingen betreffende na de aanvraag van een insolventieprocedure of in verband daarmee genomen conservatoire maatregelen.

2. De erkenning en de tenuitvoerlegging van andere beslissingen dan die bedoeld in lid 1 van dit artikel worden beheerst door de in lid 1 bedoelde verordening (EU) nr. 1215/2012 voor zover die verordening van toepassing is.

§ 240 van de Duitse Zivilprozessordnung (hierna: „Duitse ZPO”) luidt:

Ingeval met betrekking tot het vermogen van een partij een insolventieprocedure wordt geopend, wordt de procedure, indien deze betrekking heeft op de insolvente boedel, onderbroken totdat deze overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op de insolventieprocedure, wordt hervat of totdat de insolventieprocedure wordt beëindigd. Dit is van overeenkomstige toepassing, wanneer de bevoegdheid tot beheer en beschikking over het vermogen van de schuldenaar aan een voorlopige curator wordt overgedragen.

§ 180 van de Duitse Insolvenzordnung (faillissementswet) (hierna: „Duitse InsO”) luidt:

(1)[...]

(2) Indien ten tijde van de opening van de insolventieprocedure een rechtsgeschil betreffende de vordering aanhangig was, moet de vaststelling plaatsvinden door opening van het rechtsgeschil.

§ 352 Duitse InsO luidt:

(1) Door de opening van de buitenlandse insolventieprocedure wordt een rechtsgeschil dat op het moment van de opening aanhangig is en betrekking heeft op de insolvente boedel, onderbroken. De onderbreking duurt voort totdat het rechtsgeschil wordt hervat door een persoon die volgens het recht van de staat waar de procedure is geopend, bevoegd is om het rechtsgeschil voort te zetten, of totdat de insolventieprocedure is beëindigd.

(2) Lid 1 is van overeenkomstige toepassing indien de bevoegdheid tot beheer en beschikking over het vermogen van de schuldenaar door het gelasten van conservatoire maatregelen overeenkomstig § 343, lid 2, aan een voorlopige curator wordt overgedragen.

§ 7 van de Oostenrijkse Insolvenzordnung (hierna: „Oostenrijkse InsO”) luidt:

(1) Alle aanhangige rechtsgeschillen waarin de schuldenaar verzoeker of verweerder is, met uitzondering van die als bedoeld in § 6, lid 3, worden door de opening van de insolventieprocedure onderbroken. [...]

(2) De procedure kan door de curator, de medegedaagden van de schuldenaar en de wederpartij worden hervat.

(3) In het geval van rechtsgeschillen over vorderingen die in de insolventieprocedure moeten worden ingediend, kan de procedure niet worden hervat voordat de verificatiezitting is afgesloten. [...]

§ 110 Oostenrijkse InsO luidt:

(1) De rechthebbenden van vorderingen waarvan de juistheid of de rang nog steeds wordt betwist, kunnen, voor zover beroep in rechte openstaat, een rechtsvordering instellen tot vaststelling van het bestaan van die vorderingen, die dient te worden gericht tegen alle personen die de vorderingen betwisten (§ 14 ZPO).

§ 113 Oostenrijkse InsO luidt:

De bepalingen van §§ 110 en 112 zijn ook van toepassing op de voortzetting en afdoening van de rechtsgeschillen die vóór de opening van de

insolventieprocedure tegen de schuldenaar aanhangig en onderbroken zijn geweest.

§ 230 van de Oostenrijkse Zivilprozessordnung (hierna: „Oostenrijkse ZPO”) luidt:

(1) Indien geen betalingsbevel moet worden uitgevaardigd, gelast de voorzitter van de Senat waaraan de zaak is toegewezen, bij beschikking de verweerder op de vordering te reageren. De termijn om op de vordering te antwoorden bedraagt vier weken. Tegen deze beschikking is geen beroep mogelijk.

(2) Indien hij echter van oordeel is dat de vordering niet-ontvankelijk is wegens het ontbreken van nationale rechtsmacht of absolute of relatieve bevoegdheid, of wegens het ontbreken van procesbevoegdheid of van de vereiste wettelijke vertegenwoordiging aan de zijde van verzoeker of verweerder, is hij verplicht om de Senat te verzoeken om te beslissen of gelast moet worden op de vordering te reageren, dan wel een beschikking in de zin van § 6 moet worden gegeven dan wel de vordering ter correctie moet worden aangehouden of moet worden afgewezen.

2. Internationale bevoegdheid

Volgens artikel 6 EU-InsVO is de rechter van de lidstaat op het grondgebied waarvan een insolventieprocedure is geopend overeenkomstig artikel 3, exclusief bevoegd voor alle vorderingen die rechtstreeks uit de insolventieprocedure voortvloeien en er nauw verband mee houden („samenhangende procedures”).

In zaak C-47/18, Skarb Państwa/Riel, heeft het Hof verder geoordeeld dat een Prüfungsklage, dat wil zeggen een vordering tot vaststelling van het bestaan van een vordering met het oog op de registratie ervan in een insolventieprocedure, is uitgesloten van de werkingssfeer van verordening (EU) 2012/1215 (Brussel Ibis-verordening).

Overeenkomstig artikel 18 EU-InsVO worden de gevolgen van de insolventieprocedure voor een lopende rechtsvordering of een lopend scheidsrechterlijk geding betreffende een goed of een recht dat deel uitmaakt van de insolvente boedel van een schuldenaar, uitsluitend beheerst door het recht van de lidstaat waar deze rechtsvordering aanhangig is of het scheidsgerecht zijn zetel heeft. In overeenstemming met het algemene lex fori-beginsel moeten rechtbanken daarom hun eigen procesrecht toepassen, hetgeen dient tot „waarborging van procedurele rechtsduidelijkheid en rechtszekerheid en een effectief procesverloop” (Wilfinger, KTS 2020, 121).

In Duitsland (net als in Oostenrijk) worden lopende civiele procedures door de opening van een insolventieprocedure onderbroken (§ 240 Duitse ZPO en § 352 Duitse InsO respectievelijk § 7 Oostenrijkse InsO). Als de schuldeiser vervolgens zijn vordering indient en deze wordt betwist, houden zowel het Duitse recht (§ artikel 180, lid 2, Duitse InsO) als het Oostenrijkse recht (§ 113 Oostenrijkse

InsO) rekening met de reeds aanhangige, onderbroken procedure. Deze wordt hervat en aangepast aan de bijzonderheden van de insolventieprocedure; in beide landen moet in plaats van een verzoek tot uitvoering een verzoek tot vaststelling [in Duitsland „Feststellung zur Insolvenztabelle” (vaststelling tot inschrijving op de lijst van schuldeisers)] worden gedaan, dat tot doel heeft het bestaan van een vordering vast te stellen met het oog op de inschrijving ervan in een insolventieprocedure (zie arrest van het Hof C-47/18, Skarb Państwa/Riel, punten 32 en 33).

Op grond van deze eensluidende regelingen in Oostenrijk en Duitsland moet ervan uitgegaan worden dat beide acties hetzelfde beogen; zij dienen verder hetzelfde rechtsbeschermingsdoel [zie Wilfinger, *KTS 2020*, 121 (135)].

De vraag is of voor het voeren van de Prüfungsklage – zoals hier bedoeld – Duitsland bevoegd is, doordat de bij het Landgericht Hamburg [omissis] aanhangige actie als renvooiprocedure moet worden voortgezet, dan wel of de Prüfungsklage in Oostenrijk (nieuw) aanhangig moet worden gemaakt; het gaat daarbij om een vraag van internationale bevoegdheid.

3. Over de rechtsgevolgen van een beslissing in de procedure in Duitsland

Volgens artikel 32, lid 1, eerste alinea, EU-InsVO worden de inzake het verloop en de beëindiging van een insolventieprocedure gegeven beslissingen van een rechter wiens beslissing tot opening van de procedure krachtens artikel 19 is erkend, alsmede een door die rechter bevestigd akkoord, zonder verdere formaliteiten erkend. Artikel 32, lid 1, tweede alinea sluit beslissingen in die weliswaar niet binnen de insolventieprocedure zijn gegeven, maar rechtstreeks hieruit voortvloeien en daar nauw verband mee houden, dat wil zeggen beslissingen in samenhangende procedures. Renvooiprocedures naar Oostenrijks recht zijn samenhangende procedures (C-47/18, Skarb Państwa/Riel).

Overeenkomstig artikel 7, lid 2, onder h), EU-InsVO bepaalt het recht van de lidstaat waar de procedure wordt geopend, de regels betreffende indiening, verificatie en toelating van de vorderingen. Of dit buitenlandse rechters de mogelijkheid geeft om over deze de insolventieprocedure betreffende omstandigheden te oordelen, wordt in de literatuur verschillend beoordeeld [Wilfinger, *KTS 2020*, 121 (135f)]. Wilfinger (*loco citato*) betoogt overtuigend dat de voortzetting van een proces als renvooiprocedure (*declaratoire procedure*) zich richt naar het procesrecht, en dat dit in de verhouding tussen Duitsland en Oostenrijk gezien de vergelijkbare rechtssystematiek (zie punt 2 hierboven) mogelijk is. Een verwijzing naar insolventiespecifieke kenmerken van de vordering tot verklaring van recht doet geen recht aan deze motiveringsverplichting, omdat de beoordeling daarvan in overeenstemming met de *lex fori concursus* ook mogelijk is voor buitenlandse rechters. Wanneer en omdat het ingevolge artikel 18 EU-InsVO ingeroepen nationale procesrecht het toestaat, kan de procedure dus worden voortgezet en beëindigd. De voortzetting

maakt het tenslotte mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande bewijs- en onderhandelingsresultaten, verhindert daarmee de frustratie van proceskosten, en is daarom efficiënter dan het instellen van een nieuwe procedure [in lijn hiermee Trenker in Laimer (uitg.), *IPR Praxiskommentar* (2024) artikel 18 EU-InsVO 2015 punt 10, alsook Schneider in Krautgasser/Garber/Jaufer *Grenzüberschreitende Insolvenzen im europäischen Binnenmarkt* 97-98 (110)].

Wat de kwestie van de internationale bevoegdheid van Duitsland in deze uitgangssituatie betreft, werd vraag (i) geformuleerd (zie punt 2 hierboven).

Indien vraag (i) bevestigend wordt beantwoord, is het verder de vraag of de beslissing van het Landgericht Hamburg in zaak [omissis] in de Oostenrijkse insolventieprocedure [omissis] ook moet worden erkend in die zin dat de hoogte en het bestaan van de betwiste insolventievordering voor de curator en de insolventieschuldeisers (bindend) zijn vastgesteld.

4. Wat betreft de vraag van de litispendentie

In het onderhavige geval van een reeds bij de rechter van een andere lidstaat (Duitsland) aanhangige procedure over dezelfde vordering (zie punt 2 hierboven), rijst voor de aangesproken rechter de vraag of er sprake is van de procedurele hindernis van litispendentie.

Naar nationaal en Europees insolventierecht is op insolventieprocedures, met name wat betreft de voorwaarden voor de opening en de gevolgen ervan, tenzij anders bepaald het recht van de staat waar de procedure wordt geopend van toepassing (zie punt 3 hierboven). Uitgezonderd zijn de gevolgen voor lopende rechtsgeschillen. De gevolgen van de insolventieprocedure voor een lopende rechtsovereenkomst betreffende een goed of een recht dat deel uitmaakt van de insolvente boedel van een schuldenaar, worden uitsluitend beheerst door het recht van de lidstaat waar deze rechtsovereenkomst aanhangig is (zie artikel 18 EU-InsVO). Daaronder valt in ieder geval het eventuele gevolg en de eventuele duur van een onderbreking, inclusief de regeling van de voortzetting (8 Ob 21/22d en aldaar aangehaalde rechtspraak; 1 Ob 78/24p).

De gevolgen van de Oostenrijkse insolventieprocedure voor een in Duitsland aanhangig rechtsgeschil met betrekking tot de insolvente boedel van de schuldenaar worden derhalve beheerst door het Duitse recht. Ingevolge § 240, eerste volzin, Duitse ZPO wordt, wanneer jegens een partij een insolventieprocedure wordt geopend, de procedure, indien deze betrekking heeft op de insolvente boedel, onderbroken [voor de hiervoor vereiste aanhangigheid naar Duits recht, zie Waltenberger, *Die insolvenzrechtliche Unterbrechung des Verfahrens nach § 240 ZPO*, NZI 2018, 505 (505); dit is volgens de (in casu relevante) informatie van verzoekster het geval], totdat zij overeenkomstig de op de insolventieprocedure toepasselijke bepalingen wordt hervat of de insolventieprocedure wordt beëindigd. Het is daarom krachtens de Duitse

Insolvenzordnung mogelijk om de onderbroken procedure bij het Landgericht Hamburg voort te zetten.

Omstreden en tot dusver niet beantwoord is de vraag op welke wijze in de insolventieprocedure rekening moet worden gehouden met de vonnissen van buitenlandse rechters die zijn gedaan in een voortgezette procedure overeenkomstig artikel 18 EU-InsVO, voor zover deze het bestaan van een (insolventie)vordering jegens de curator en de insolventieschuldeisers als geheel (bindend) vaststellen met het oog op de registratie ervan in de insolventieprocedure. Daarom werd vraag (ii) geformuleerd (zie punt 3 hierboven).

Indien vraag (ii) bevestigend wordt beantwoord, is het verder de vraag of de „internationale aanhangigheid” van een actie met hetzelfde rechtsbeschermingsdoel als de Prüfungsklage [(bindende) vaststelling van het bestaan van (insolventie)vorderingen jegens de curator en de gezamenlijke insolventieschuldeisers met het oog op de registratie ervan in een insolventieprocedure] moet wijken voor het uit artikel 18 af te leiden *lex fori*-principe voor het beginsel van exclusieve bevoegdheid van de staat waar de insolventieprocedure wordt geopend (artikel 6 van de EU-InsVO) en daarmee als proceshindernis aan de behandeling van de Prüfungsklage door het Landesgericht Linz in de weg staat.

[omissis]